

Praksishåndbok

Grunnskolelærerutdanningen

Studieåret 2026-2027

Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap

Innhold

INNLEDNING	4
INNHold OG ORGANISERING AV PRAKSISSTUDIET	5
Praksisuker – tidspunkt for gjennomføring av praksis	5
Innhold og progresjon i praksisopplæringen	6
Hovedtema for praksisstudiet de ulike studieårene	7
SAMARBEIDSAVTALER MED PRAKSISFELTET	9
Organisering av praksisplasser ved campusbasert grunnskolelærerutdanning	9
Organisering av praksisplasser ved nett- og samlingsbasert GLU (Campus Notodden)	9
Arbeidstid og studentundervisning i praksis	9
Skolehverdagen og hele skolen som læringsarena	11
FORBEREDELSE TIL PRAKSISPERIODENE	12
Praksisforberedelser for praksislærere	12
Praksisforberedelser for studentene på USN	12
Besøksdag – i forkant av oppstart i praksis ved ny praksisskole	12
Politiattest, egenerklæring for tuberkulose og taushetserklæring	13
Forventningsnotat til praksis	13
Veiledningskontrakt mellom praksislærer og student	14
PRAKSISOPPFØLGINGEN	15
Hensikt - rammer og organisering	15
Eksempler på ulike former for praksisoppfølging	16
VURDERING AV STUDENTEN I PRAKSIS	18
Formålet med vurderingen	18
Frist for innsendelse av praksisvurderingen	18
Tvil om bestått praksis?	19
Skikkethetsvurdering	20
ANDRE BESTEMMELSER	21
Politiattest	21
Tidsfrister	21
Taushetsplikt	21
Egenerklæring om tuberkulintest	21
Vikariat under praksisperioden	21
Praksis på eget arbeidssted og/eller på skoler der man har nære relasjoner	22

Regler for fravær/permisjon i praksisperioden	22
Godkjent fravær	22
Gyldig fravær	23
Retningslinjer dersom det skulle oppstå personskade i praksis	23
For studenter - Forsikring/skader i praksis	23
ROLLER OG ANSVAR.....	24
VEDLEGG 1: Emneplanene for praksisstudiet	26
Faglig innhold i emnet førsteårspraksis	26
Faglig innhold i emnet andreårspraksis	27
Faglig innhold i emnet tredjeårspraksis	28
Faglig innhold i emnet fjerdeårspraksis	29
VEDLEGG 2. Forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN) -	31

INNLEDNING

Denne praksishåndboken beskriver rutiner og retningslinjer for praksisstudiet ved integrert master grunnskolelærerutdanning (MGLU) 1.-7. og 5.-10. trinn. Informasjonen retter seg til studenter og faglærere ved universitetet, skoleledere og praksislærere ved lærerutdanningsskolene/praksisskolene.

Ved USN har vi både campusbasert og nett- og samlingsbasert grunnskolelærerutdanning. Du finner våre campusbaserte grunnskolelærerutdanninger i Drammen, Porsgrunn og Vestfold, mens nett- og samlingsbaserte grunnskolelærerutdanning er lokalisert på Notodden. Studieåret 24/25 startet også USN nett- og samlingsbaserte studier MGLU 1.-7. i Hallingdal, med undervisningslokaler på Gol. Praksisstudiet organiseres ut fra studentens grunncampus (campus studenten søkte opptak til).

Grunnskolelærerutdanningen er en profesjonsutdanning som skal sikre studentene solid fagkunnskap og samtidig utvikle studentens identitet som lærer. En profesjonsutdanning kjennetegnes ved at det i tillegg til faglig kompetanse også stilles spesifikke krav til praktiske ferdigheter. Lærerutdanningen foregår derfor på to ulike læringsarenaer – på universitetet og i lærerutdanningsskolene/praksisskolene. Praksisstudiene skal bidra til at studenten skaffer seg innsikt i alle sider ved yrket og utvikler forståelse for hva lærerrollen omfatter. Studenten skal i praksisperiodene ha hele praksisskolen som læringsarena og inngå i et arbeids- og læringsfellesskap som bidrar til profesjonsdanning og kompetansebygging gjennom felles planlegging, erfaringsutveksling, analyse og refleksjon. Lærerutdanningsskolen/praksisskolen skal være en arena for utprøving og læring gjennom øvingssituasjoner med veiledning, og praksiserfaringene skal integreres i USNs læringsaktiviteter.

For å oppnå målet om at studentene skal få en fullverdig og kvalifisert lærerutdanning, er vi avhengige av godt samarbeid med skoler som kan ta imot studentene i praksis.

Alle fag i utdanningen er profesjonsrettet. All praksis må være bestått før studenten får vitnemål.

Praksishåndboka gjelder for alle grunnskolelærerutdanningene ved USN, 1-7, 5-10 og 1-10, men individuelle forskjeller mellom de enkelte studieprogrammene og de enkelte campus kan forekomme.

INNHold OG ORGANISERING AV PRAKSISSTUDIET

Studentenes praksisstudium består av 110 dager veiledet, variert og vurdert praksis og skal være en integrert del av utdanningen. Praksisstudiet skal fordeles med minst 80 dager i løpet av de tre første årene og minst 30 dager i løpet av de to siste årene. I tillegg skal det legges til rette for minst 5 dager observasjon i grunnskolen. Antall praksisdager er forankret i, [Nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanning 1-7](#) og [Nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanning 5-10](#) (2024)

USN har valgt å legge observasjonspraksisdagene til starten av praksisopplæringen 1. studieår.

Fordeling av dager i praksisstudiet:

Syklus 1: 1.- 3. studieår; til sammen 80 dager + 5 dager observasjon

Syklus 2: 4.- 5. studieår; til sammen 30 dager

I tillegg til selve praksisdagene gjennomføres det praksisforberedelser på universitetet, enten som seminarer på campus eller på nett. All praksis med tilhørende møter er obligatorisk. Praksisdagene kan organiseres ulikt fra år til år. Praksis organiseres fortrinnsvis som praksisperioder (sammenhengende uker) men punktpraksis (enkeltdager) kan også benyttes der det er hensiktsmessig..

Praksisopplæringen skal være variert, noe som innebærer at studentene skal ha praksis på de ulike trinnene utdanningen kvalifiserer for, og på ulike skoler i løpet av studietiden.

Praksis i et annet lands skole i forbindelse med internasjonale utvekslingsopphold eller internasjonalt semester kan godkjennes som del av det obligatoriske praksisstudiet ([Jf. Nasjonale retningslinjer for lærerutdanningene](#))

Utenlandspraksis er lagt til tredje studieår og studentene kan søke om fire uker praksis i India, Norden, Malta, Spania, Tanzania og/eller Toronto.

Praksisuker – tidspunkt for gjennomføring av praksis

Rammene for praksis (fordeling av antall praksisuker) kan være ulike fra campus til campus. Oppdatert oversikt finner du på nettsiden www.usn.no/praksisglu

Innhold og progresjon i praksisopplæringen

Refleksjon over egen lærerrolle og utvikling er sentrale tema i alle praksisperioder og det forventes at studenten viser progresjon også innenfor disse områdene.

Læringsutbyttebeskrivelsene danner blant annet utgangspunkt for praksislærers og faglærers veiledning og vurdering av studentens praksisstudium.

Mange av våre grunnskolelærerstudenter jobber allerede i skolen, mens andre har lite eller ingen erfaring fra skolehverdagen og lærerrollen. Studentens arbeids- og studieerfaring må danne utgangspunkt for hvor stort ansvar studenten kan ha, spesielt ved starten av praksisopplæringen. Uansett ståsted skal studenten vise utvikling i sin læringsprosess i løpet av praksisstudiet. Progresjon i praksis kan skisseres på følgende måte:

Studentene starter praksisstudiet med aktiv deltagende observasjon den første uken i praksis, deretter skal de gradvis få mer ansvar for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i samarbeid med eventuelle medstudenter og under veiledning av praksislærere. I begynnelsen av praksisopplæringen kan undervisningen studenten har ansvar for, ev. planlegges og gjennomføres *sammen med* praksislærer, det kommer an på studentens ståsted. Studenten kan for eksempel få ansvar for deler av en undervisningstime (oppstart, avslutning) eller få ansvar for mindre grupper av elever.

I de [nasjonale retningslinjene](#) for master grunnskolelærerutdanning (MGLU) er det beskrevet forventet læringsutbytte i praksisstudiet etter 3. studieår (syklus 1) og etter 5. studieår (syklus 2).

I praksis syklus 1 (de tre første studieårene) er det lagt vekt på lærerrollen, lærerarbeidet, elevmangfoldet, skolen som organisasjon og lærerens tilrettelegging for læring av fag.

Dette omhandler:

Lærerarbeidet i møte med det flerkulturelle klasserom

- Klasseledelse
- Planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning
- Tilpasset opplæring og læringsfremmende vurdering
- Skolen som organisasjon og samarbeid med andre institusjoner

I praksis syklus 2 (de to siste studieårene), skal studenten videreutvikle sin lærerkompetanse.

Praksisstudiet skal i syklus 2 gi en mer inngående kunnskap om læreprosesser, lærerens tilrettelegging for læring av fag og forsknings- og utviklingsarbeid.

Dette omhandler:

- Læringsledelse og dypere forståelse av elevmangfold
- Forsknings- og utviklingsarbeid relatert til skolen
- Utvikling av endringskompetanse

Det er utarbeidet særskilte læringsutbyttebeskrivelser for praksisstudiet knyttet til områdene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse for det enkelte studieår. Læringsutbyttebeskrivelsene er nærmere beskrevet i emneplanen for praksis.

Selv om de nasjonale retningslinjene skisserer et hovedtema for praksisopplæringen hvert studieår, vil studentene i praksis møte alle temaene gjennom hele utdanningsløpet. Praksisstudiet skal gi studenten kompetanse til å planlegge, gjennomføre og vurdere (egen) undervisning, alltid med henblikk på å lede elevers læringsarbeid. Slik kompetanse opparbeides i prosess der oppgavene først løses i samarbeid med andre (praksislærer/medstudenter) og etter hvert mer selvstendig. Dette innebærer at det er forskjell på de oppgaver studentene møter i første praksisperiode og det som kreves i tredje og fjerde praksisperiode.

Det er viktig å presisere at det vil være individuelle forskjeller med hensyn til studentenes kompetanse og erfaringer og det vil være ulike elevgrupper studentene møter i praksis.

Hovedtema for praksisstudiet de ulike studieårene

Første studieår

Hovedtema i praksisstudiet første studieår er lærerrollen og lærerarbeidet. Studenten skal arbeide spesielt med klasseledelse. Studenten skal starte arbeidet med å utvikle sin læreridentitet og sin relasjonskompetanse. Studenten skal planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i samarbeid med praksislærer og eventuelt medstudenter.

Andre studieår

Hovedtema i praksisstudiet andre studieår er lærer- og elevrollen. Studenten skal arbeide spesielt med tilpasset opplæring, læreprosesser, vurderingsformer og lærerarbeidet i møte med mangfoldet i klasserommet. Studenten skal arbeide med kontaktlærerrollen og ta mer selvstendig ansvar for planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning med bruk av planleggingsverktøy basert på didaktisk relasjonstenkning. Praksis har fokus på overganger og for GLU 1-7 et spesielt fokus på begynneropplæring i høstsemesteret.

Tredje studieår

Studenten skal videreutvikle samarbeidskompetanse i arbeidet med foresatte og andre eksterne aktører samt tilegne seg kunnskap om metoder knyttet til forsknings- og utviklingsarbeid i skolen.

Fjerde studieår

I fjerde år av praksisstudiet skal studenten fortsette å tilegne seg kunnskap om skolen som organisasjon. Studenten skal tilegne seg inngående kunnskap om elevers utvikling, læreprosesser, arbeidsmåter og vurderingsformer som fremmer inkluderende klasse - og læringsmiljø. Videre skal studenten være bevisst på hvordan et godt psykososialt skolemiljø kan fremme læring og utvikling. Studenten skal kritisk reflektere over egen og andres praksis med referanse til teori og forskning, og gjennom dette videreutvikle egen profesjonalitet.

(Emneplanene for praksis, inkludert læringsutbyttene for det enkelte studieår finner du som vedlegg til denne praksishåndboka)

Overordnede kjernekompetanser

Selv om praksisstudiet har særskilte hovedtemaer for praksisopplæringen hvert studieår, er det noen overordnede profesjonsfaglige kjernekompetanser som studenten må ha fokus på gjennom hele utdanningsløpet:

- **Relasjonskompetanse** – evne til å bygge og opprettholde gode relasjoner til elever og kolleger
- **Didaktisk kompetanse** – planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning, samt begrunne pedagogiske valg
- **Klasseledelse** – skape og opprettholde et trygt, strukturert og inkluderende læringsmiljø
- **Faglig kompetanse** – ha solid kunnskap i fagene studenten studerer ved USN
- **Digital kompetanse** – bruke digitale verktøy på en pedagogisk hensiktsmessig måte og utvise kritisk digital dømmekraft
- **Samarbeidskompetanse** – samarbeide med medstudenter, kolleger, foresatte og andre relevante fagpersoner
- **Utviklings- og refleksjonskompetanse** – reflektere over egen praksis og bidra til kontinuerlig profesjonell utvikling

SAMARBEIDSAVTALER MED PRAKSISFELTET

Det skilles mellom *lærerutdanningsskoler* og *praksisskoler*. **Lærerutdanningsskoler** er betegnelsen på skoler som har inngått 5-årig samarbeidsavtale med universitetet og som ligger i kommuner tilknyttet campusene. Lærerutdanningsskolene tar ofte imot flere grupper med studenter. **Praksisskoler** er betegnelsen på skoler som inngår 1.-2.-årige samarbeidsavtaler med universitetet: skolene tar som regel imot enkeltstudenter, eller ev. 2-3 studenter i praksis. USN inngår samarbeidsavtaler med praksisskoler i hele landet.

Organisering av praksisplasser ved campusbasert grunnskolelærerutdanning

(campusene Drammen, Porsgrunn og Vestfold samt Hallingdal)

Det er praksisadministrasjonen som organiserer praksisgruppene og plasserer studentene ut i lærerutdanningsskolene. Praksisopplæringen gjennomføres vanligvis i grupper på inntil fire studenter. Det er studentenes studieprogram, studieår og fag som er styrende for hvor de utplasseres i praksis. Universitetet kan pålegge studenter reisevei på inntil 1.5 time hver vei til praksisskolen. For campusstudenter gjelder reisevei fra studentens campus.

Praksismøter og fagdager for praksisfeltet gjennomføres fortrinnsvis på campus.

Organisering av praksisplasser ved nett- og samlingsbasert GLU (Campus Notodden)

For studenter ved nett- og samlingsbaserte studier vil praksisadministrasjonen i samarbeid med studentene skaffe praksisplass på en skole i nærheten av studentens hjemsted. Ofte tar studentene selv kontakt med skoler i sitt nærmiljø for å skaffe praksisplass. Studentene får med seg et «forespørselsbrev» med svarskjema fra praksisadministrasjonen ved campus Notodden. Universitetet inngår deretter formelle samarbeidsavtaler med skolene som har svart ja til å ta imot studenten(e). Universitetet kan pålegge studenter reisevei på inntil 1.5 time hver vei til praksisskolen. Grunnen til dette er todelt; vi prioriterer å benytte praksisskoler vi allerede har avtaler med, og vi ønsker at det skal være flere studenter ved hver skole. Dette styrker studentenes mulighet for å reflektere over egen og andres praksis. Studenter kan ha praksis alene dersom det ikke er flere studenter ved samme studieprogram som bor i nærheten av hverandre.

Studenter som er bosatt i regionen rundt campus Notodden eller som bor i kommuner knyttet til en av våre andre campuser med grunnskolelærerutdanning; Drammen, Vestfold eller Porsgrunn kan etter nærmere avtale få praksis på en av våre lærerutdanningsskoler USN har samarbeidsavtaler med.

Universitetet kan etter faglige vurderinger plassere studenter i våre lærerutdanningsskoler ved campus Notodden der det er aktuelt (for eksempel dersom en student har strøket i praksis og må gjennomføre praksisperioden på nytt). Dersom det ikke er mulig å skaffe praksisplass i nærheten av studentens bosted kan det også gis tilbud om praksis ved en lærerutdanningsskole på Notodden.

Arbeidstid og studentundervisning i praksis

Studentene følger de arbeidstidsregler som gjelder på den enkelte skole. Som en hovedregel er normal arbeidsdag for studentene i praksis fra kl. 08.00–16.00, og deltakelse på møter utover dette når det er

aktuelt. Studentene skal i praksisperiodene følge en lærers arbeidstid som utgjør ca. 43,5 timer per uke, bundet og ubundet tid. Studenten må få tydelig beskjed om tidspunkt for oppmøte og avslutning i praksis hver dag. Ofte starter lærerne inntil en time før elevene møter til første time.

Deltakelse og ansvar for undervisningstimer

Studentene skal delta i mest mulig undervisning og organisert samhandling med elever i løpet av praksisuken. Som hovedregel bør studentene delta i minst **20 undervisningsøkter per uke**. Av disse skal studenten ha ansvar for minst **4–5 undervisningsøkter**, enten alene eller i samarbeid med medstudent(er).

Undervisningsøktene som studentene har hovedansvar for, bør fortrinnsvis gjennomføres i fag studentene har eller tidligere har hatt ved universitetet. Samtidig må studentene være forberedt på å delta i og undervise i andre fag for å opparbeide seg bred erfaring fra skolehverdagen.

Når praksislærer eller medstudenter underviser, skal studenten som hovedregel observere aktivt. Studenten bør også trekkes inn som medlærer der det er naturlig, og bidra i undervisningen på en hensiktsmessig måte.

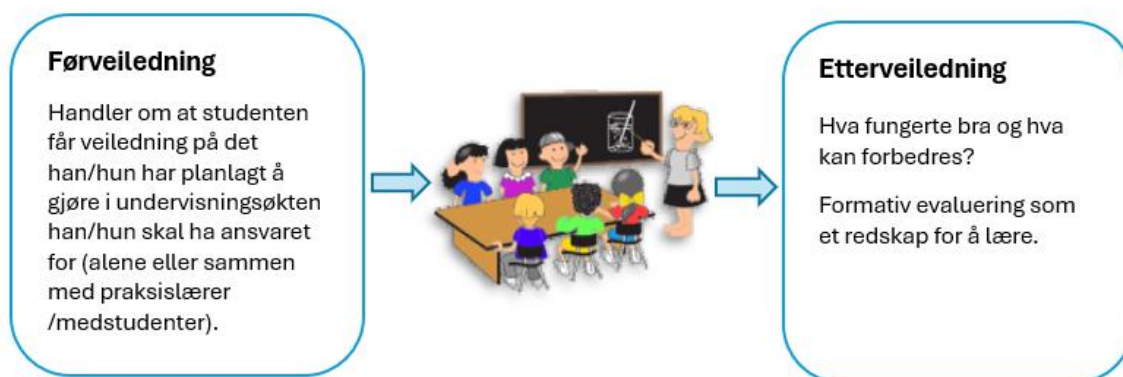
Veiledning

Arbeidsdagene på skolen skal inneholde veiledning. Det er viktig at både studenter og praksislærere setter av tilstrekkelig tid til dette. Studentene må sikres praksisopplæring og veiledning i sine fag (fagene de studerer på universitetet), og veiledning knyttet til læringsmålene for praksis gjeldene studieår.

Veiledning innebærer

1. Før- og etterveiledning i forbindelse med undervisningsøkter

Veiledning i forbindelse med studentens planlegging – gjennomføring og evaluering av en undervisningsøkt

2. «Skjermet» tid til ukentlige veiledningssamtaler av minst 45-60 min. varighet.

Veiledningssamtale der aktuelle temaer tas opp til refleksjon. Innholdet i denne veiledninger kan handle om overordnede profesjonsfaglige temaer, læringsmål i emneplanen for praksis el.

Hensikten er å sette fokus på temaer som det er aktuelt å reflektere over, sammen med praksislærer, og ev. medstudenter, og som har betydning for den enkeltes læringsprosess i praksis. Ev. praksisoppdrag studenten har med seg fra USN kan også være relevant å ta opp i denne type veiledningssamtale.

Lærere som er ansvarlig for veiledning skal så langt det er mulig ha formell

veiledningskompetanse. (Viser for øvrig til praksislærerressurs om «Veiledning og vurdering i praksis» se www.usn.no/praksisglu)

Skolehverdagen og hele skolen som læringsarena

Så langt det lar seg gjøre innenfor praksisperiodens rammer, skal studenten i tillegg til praksisopplæringens fokus på undervisning og veiledning, også delta i skolens øvrige virksomhet, som for eksempel teammøter, elevsamtaler, foreldresamarbeid og pedagogisk utviklingsarbeid. Praksisopplæringen skal gi studentene et realistisk bilde av hva som inngår av arbeidsoppgaver i lærerprofesjonen.

Hele skolen skal være læringsarena, selv om en eller to praksislærere har et særlig ansvar for veiledning og vurdering av studenter. Hele skolen som læringsarena innebærer blant annet at studentene inngår i arbeids- og læringsfellesskapet ved praksisskolen og kan delta som observatører eller medlærere i flere klasser der det er hensiktsmessig. Det er praksislærer og/eller skolens ledelse som avgjør hvilken møtevirkosomhet studentene skal delta på. Dersom praksisperioden sammenfaller med en av skolens/kommunens planleggingsdager, er det ønskelig at studentene gis anledning til å delta på planleggingsdagen.

I samarbeid med praksisfeltet bør studentene også kunne innhente empiri til oppgaver, blant annet i forbindelse med FoU-arbeid.

FORBEREDELSE TIL PRAKSISPERIODENE

Praksisforberedelser for praksislærere

USN har ansvaret for å innkalle praksisfeltet til praksisforberedende møter i forkant av praksisperiodene. Informasjons- og dialogmøtene organiseres fortrinnsvis etter studentenes studieår; praksislærere for førsteårsstudenter, praksislærere for andreårsstudenter etc. I enkelte semestre kan praksisforberedende møter erstattes av filmressurser og/eller ved at aktuelt informasjonsmateriell sendes ut til praksisfeltet på e-post.

Informasjon om praksis og aktuelle praksisdokumenter publiseres på praksisnettsidene

www.usn.no/praksisglu

Praksisforberedelser for studentene på USN

Studentene har sine praksisforberedelser i fagundervisningen, i egne praksisseminarer på campus eller digitalt og/eller ved deltakelse på «tema/profesjonsverksteder». All informasjon, filmressurser og praksisdokumenter er tilgjengelig i studentenes praksis- og profesjonsrom i Canvas. Emneplanen for praksis står sentralt i forberedelsene.

Praksisforberedelsene på universitetet skal i tillegg til øvelser og forberedelser til profesjonsfaglige temaer og aktiviteter omhandle form og innhold for praksisoppfølgingen samt informasjon om hvilken faglærer som skal følge opp studentene i praksis.

Avhengig av studieår vil også forventningsnotatet inngå i praksisforberedelsene sammen med gjennomgang av vurderingsskjemaet og bruk av undervisningsplanleggingsverktøy.

Besøksdag – i forkant av oppstart i praksis ved ny praksisskole

Der det er praktisk mulig, er det ønskelig at studenter som skal i praksis på en ny skole, gjennomfører en besøksdag eller et praksismøte på praksisskolen, i forkant av oppstart i ordinær praksis.

Besøksdagen er det første møtet for studentene med skolen, praksislærer og rektor ved skolen de skal ha praksis ved. Det følgende gir en anbefaling av hvordan besøksdagen kan gjennomføres. Noe av innholdet kan legges til oppstart av praksisperioden, eller møte før praksis på USN.

Det studentens ansvar å ta kontakt med sin praksislærer og/eller rektor for å avtale tidspunkt for besøksdagen.

Hensikten er at studentene skal få informasjon om skolen de skal ha praksis på, bli kjent med rutiner og satsingsområder samt bli kjent med praksislærere i god tid før praksisperiodens oppstart.

Tidsramme

Det er naturlig å sette av en halv arbeidsdag eller mer til besøksdagen, og vi tenker oss en todeling av dagen:

1. Møte med praksislærer og klassen
2. Møte med rektor

Møte med praksislærer

- Studentene møter praksislærer og elevene på trinnet, eller trinnene, der praksis skal foregå
- Omvisning på skolen (studenten får se blant annet klasserom, møterom, personalrom og arbeidsrom som kan benyttes i praksisperioden)
- En oversikt over lærernes og praksisperiodens timeplan
- En plan for veiledningen
- En informasjon om årsplaner for fagene i praksisperioden
- En periodeplan med oversikt over temaer i praksisperioden og hva studentene får ansvar for
- Organisering av skoledagen
- Avklare kommunikasjonsform for å varsle praksislærer om ev. fravær fra praksis pga. sykdom

Møte med rektor

- Skolen (antall elever, ansatte, organisering, rutiner osv.)
- Skolens satsningsområder
- HMS-rutiner som blant annet brannvern, skolens ordensreglement og andre fellesrutiner
- Forventninger til studentene
- Ansvar som student
- Arbeidstidsavtalen for grunnskolelærere
- Informasjon fra skolen om hensyn ved bruk av sosiale medier
- Informasjon om skolens regler for bruk av mobiltelefon

Annet

- Planer; årsplan, halvårsplan og periodeplan
- Trafikkopplæringsplan og hvordan elevene kommer til skolen; går, sykler, tar buss/drosje osv.
- Foreldresamarbeid og læringsverktøy

Studentens tilgang til skolens digitale plattform

Ofte må studentene oppgi sitt fødsels- og personnummer for å få tilgang til skolens digitale plattform. Av personvern hensyn må studenten selv oppgi dette til praksisskolens administrasjon.

Politiattest, egenerklæring for tuberkulose og taushetserklæring

Alle studenter må levere politiattest før de starter i praksis. Ingen studenter skal møte i skolene før denne er registrert. Ved semesterregistrering undertegner studentene på taushetserklæring og egenerklæring for tuberkulose. Dersom skolen har en egen taushetserklæring de ønsker at studentene skal gjøre seg kjent med og underskrive, kan f.eks. dette gjøres på besøksdagen.

Forventningsnotat til praksis

Med en utdanning som går ved fire campuser vil det være variasjoner i hvilke dokumenter som benyttes. I dette kapittelet nevner vi dokumenter som for enkelte er obligatoriske, men som for andre vil være en anbefaling.

Studenten skal skrive og levere et forventningsnotat til sin praksislærer i forbindelse med praksisforberedende møte i forkant av praksisukene. Alternativt kan forventningsnotatet leveres og gjennomgås sammen med praksislærer i forbindelse med oppstart i praksis. Med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene for det gjeldende studieår skal studenten beskrive sine forventninger til praksisperioden.

Forventningsnotatet skal inneholde følgende:

1. Studentens egne forventninger til utbytte av praksisperioden.
2. Forventninger til praksislærer, praksisskole og eventuelt medstudenter.
3. Refleksjon over egne utviklingsmål i forhold til praksis.
 - Hvordan vil du som student arbeide for å nå disse målene?
 - Hva vil du ha spesielt fokus på i denne praksisperioden?

(Mal for forventningsnotatet er tilgjengelig i studentens praksisrom i Canvas, samt på praksisnettsidene www.usn.no/praksisglu)

Veiledningskontrakt mellom praksislærer og student

Ved nett- og samlingsbasert GLU anbefaler vi at student og praksislærer inngår en skriftlig veiledningskontrakt i forkant eller ved oppstart av praksis.

Veiledningskontrakten kan inneholde følgende punkter:

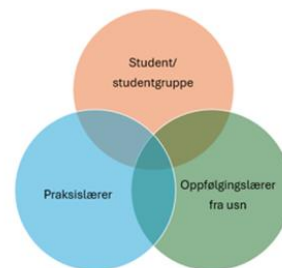
- Avklaring av rammer for veiledningen, tidspunkt og varighet
- Skal studenten levere veiledningsgrunnlag i forkant av veiledningssamtalen?
- Gjensidig taushetsplikt
- Avklare forventninger til hverandre
- Gjennomgang av studentens forventningsnotat til praksisopplæringen og til praksislærer
- Praksislærers forventninger til student, for eksempel at studenten skal skrivelogg hver dag, bruke didaktisk undervisningsplanleggingsskjema etc.
- Læringsutbyttebeskrivelsene for praksisperioden (se vurderingsskjema) skal tas opp til refleksjon i veiledningssamtalene.

PRAKSISOPPFØLGINGEN

Hensikt - rammer og organisering

Alle faglærere, studenter og praksislærere skal ha en felles forståelse for hva praksisoppfølgingen innebærer; mål, hensikt, form og innhold i de ulike studieårene. Praksisforberedelsene på universitetet skal omhandle form og innhold for praksisoppfølgingen samt informasjon om hvilken faglærer som skal følge opp studentene i praksis.

Praksisoppfølgingen organiseres ut fra studentens grunncampus (det vil si den campusen studenten søkte opptak til).

Studentene skal så langt det er praktisk mulig ha praksisoppfølging i «sine fag» i løpet av studiet og oppfølging av ulike faglærere i løpet av praksisstudiet. Som oftest vil studenten få oppfølging av en lærer fra USN som studenten kjenner fra faget sitt. Men der det er satt sammen studentgrupper som har ulike fag, er det ikke alltid oppfølgingslærers fag samsvarer med studentens fag. Tema for praksisoppfølgingen skal være aktuelt for hele studentgruppen, uansett fagkombinasjoner og bør ta utgangspunkt i aktuell emneplan for praksis.

Praksisoppfølgingen kan gjennomføres på ulike måter, uavhengig av oppfølgingsform er det viktig å rette søkelyset på hensikten med oppfølgingen. Studentene skal oppleve og erfare praksisoppfølgingen som nyttig og lærerik. Målet er å binde teori og praksis sammen, og gi økt læringsutbytte for studenten. Tema/fokus i hver oppfølgingssamtale tilpasses etter behov, men omfatter som hovedregel:

- Studenten og studentens hverdag i praksis
- Refleksjoner knyttet til læringsutbyttene i praksis (jf. emneplanen for praksis)
- Ev. refleksjoner knyttet til praksisoppdraget (der det er aktuelt)
- Faglig dialog og erfaringsutveksling

Faglærere som har studenter fra grunncampus Drammen, Porsgrunn og Vestfold samt Hallingdal gjennomfører fysisk oppfølging på praksisskolen/lærerutdanningsskolen.

For faglærere som har studenter fra grunncampus Notodden vil det som en hovedregel være geografiske hensyn som legges til grunn for om praksisoppfølgingen gjennomføres på praksisskolen eller via nett. Ved behov gjennomføres praksisoppfølging på praksisskolen uavhengig av avstand.

Form og innhold for praksisoppfølgingen skal være avklart på forhånd slik at alle parter har fått anledning til å forberede seg og avklare forventninger til gjennomføringen.

Tidsbruk for praksisoppfølgingen vil variere ut fra type praksisoppfølging; trepartsamtale på nett, webinar, «innedag», eller fysisk oppfølging på praksisskolen. Hvor «aktive» student(er) og praksislærer(e) er i den faglige samtalen, vil også variere og ha betydning for tidsrammen.

Eksempler på ulike former for praksisoppfølging

Praksisoppfølging på praksisskolen

Der det er praktisk mulig gjennomføres praksisoppfølgingen på praksisskolen ved at faglærer f.eks. deltar som observatør i undervisningstimer studentene har hovedansvaret for, med påfølgende samtale med studenten og praksislærer. Hovedfokus: hva ønsker studenten veiledning på som utgangspunkt for refleksjonssamtale?

Tema/fokus i hver oppfølgingssamtale tilpasses etter behov, men omfatter som hovedregel:

- Studenten og studentens hverdag i praksis
- Refleksjoner knyttet til læringsutbyttene i praksis
- Ev. refleksjoner knyttet til ev. praksisoppdraget (der det er aktuelt), utprøving av ulike undervisningsopplegg el.
- Faglig dialog og erfaringsutveksling

Separate samtaler

NB! Ved all praksisoppfølging skal praksisoppfølgingslærer fra USN gi tilbud om *separate samtaler* mellom faglærer og student(er) og mellom faglærer og praksislærer.

Trepartsamtale på nett og/eller på praksisskolen

Trepartsamtale er et begrep som benyttes om en faglig samtale mellom faglærer/oppfølgingslærer, student(er) og praksislærer. Praksislærer eller faglærer er ordstyrer. Dette avtales på forhånd.

Samtalen skal være en likeverdig læringssamtale der alle tre parter må delta aktivt. Det er viktig at denne samtalen ivaretar læringsaspektet. Dersom vi skal få reflekterte studenter må vi fremelske evnen til å stille spørsmål, mer enn å komme med fasitsvar.

Den faglige trepartsamtalen mellom student(er), praksislærer og faglærer/praksisoppfølgingslærer kan ta utgangspunkt i et tema, etisk dilemma eller annen aktuell problemstilling sprunget ut fra studentens egne erfaringer fra praksisopplæringen. Temaet/dilemmaet/problemstillingen drøftes med utgangspunkt i de forskjellige ståstedene deltakerne har, slik at alle aktuelle perspektiver blir belyst. Innholdet i trepartsamtalen må ta hensyn til hvilket studieår studenten befinner seg på, samt hvilket ståsted den enkelte student har med tanke på erfaringer fra læreryrket. Enkelte studenter har jobbet mange år i skolen, mens andre har lite eller ingen erfaring fra læreryrket.

«Innedag»

«Innedag» i praksis viser til at studentene i løpet av en praksisperiode, tas ut av ordinær praksis i skolen en halv/hel dag, for å møte medstudenter i kullet, sine faglærere og ev. praksislærere og/eller kombinasjonslærere. Hensikten med «innedag» er å gi studentene som ofte er «alene» som praksisstudent på en skole, mulighet til å reflektere sammen i grupper og i plenum om de erfaringer, ev. dilemmaer de møter i praksisopplæringen.

Praksisoppfølgingen på nett

Praksisoppfølgingen på nett gjelder i hovedsak studenter ved campus Notodden, og gjennomføres på ulike måter, enten som trepartsamtale eller ulike former for webinar.

Webinar

Innebærer at en flere studenter fra ulike praksisskoler møtes på nett for å ha samtale med sin faglærer, medstudenter og ev. praksislærere fra ulike praksisskoler. Det settes maksgrense på antall deltakere (maks 3 studenter og 3 praksislærere). Webinar kan gi mulighet for refleksjoner omkring et tema basert på erfaringer fra ulike praksisskoler og geografiske beliggenheter. Webinar gjør det mulig for deltakerne å få innblikk i hvordan et felles tema fra praksisopplæringen og skolehverdagen kanskje kan ha ulike innfallsvinkler ved ulike skoler og kommuner. Ev. gjennomføres det først et webinar med en studentgruppe, deretter med en gruppe praksislærere.

Studentens faglærer gir informasjon om organiseringen og forberedelsene til webinarret i god tid før oppstart i praksis.

Studentene velger mellom utvalgte profesjonsfaglige temaer bestemt av faglærer.

VURDERING AV STUDENTEN I PRAKSIS

Det er et grunnvilkår ved praksisstudiet at studenten får veiledning og vurdering. Vurderingen av studenten i praksis skal gjøres i samarbeid med universitetet. Men siden det er praksislærerne og praksisskolen som observerer og veileder studenten, er det praksislærer som utformer den skriftlige sluttvurderingen (egen mal for vurderingsskjema for hvert studieår).

I sluttvurderingen skal både student og praksislærer fylle inn sine refleksjoner og vurderinger knyttet til oppnådd læringsutbytte i praksis.

Der det er praksis både i høstsemesteret og i vårsemesteret vurderes alle praksisukene samlet. Studenten skal ha en kort midtveisvurdering/underveisvurdering etter høstpraksis som inneholder beskrivelse av hva som har fungert bra og hva studenten bør jobbe videre med neste semester. Vi anbefaler at midtveisvurderingen til studenten gjøres skriftlig.

Hver praksisperiode (studieår) vurderes med vurderingsuttrykket *bestått/ikke bestått*. Dersom studenten ikke består en praksisperiode får han/hun et forsøk til, men kan ikke gå videre til neste års praksis før den aktuelle perioden er bestått.

Vurderingsskjemaer for det enkelte studieår kan lastes ned fra praksisnettsidene

www.usn.no/praksisglu

NB! Det vil være ulike type vurderingsskjemaer utfra type studieprogram og campustilhørighet

Formålet med vurderingen

Formålet med vurdering i praksis er å støtte opp om læring og utvikling hos den enkelte student. Vurderingen skal gi studentene et klart bilde av hvordan de ligger an i forhold til læringsutbyttet for praksisstudiet og samtidig gi «*framovermeldinger*» om utviklingsmuligheter den enkelte student har.

Vurderingen «følger» studenten, og studenten skal levere kopi av vurderingen til ny praksislærer påfølgende studieår.

Frist for innsendelse av praksisvurderingen

Frist for innlevering av praksisvurderingen i Wiseflow er en kalenderuke etter studentens siste dag i praksis, det vil si når alle praksisdager er gjennomført (ev. feriedager kommer i tillegg). Det er studentenes ansvar å levere inn vurderingen i Wiseflow.

Fristen for innleveringen er relativt kort. Vi anbefaler derfor at praksislærere har gode rutiner underveis i praksisperiodene for å loggføre veiledningene og annet som inngår i vurderingen.

Studenter som har hatt fravær fra praksis og som må ta igjen praksisdager, venter med innlevering av vurderingen til alle praksisdagene er gjennomført.

Tvil om bestått praksis?

Dersom praksislærer er bekymret for om studenten skal få bestått praksis, må studenten og universitetet informeres om dette så tidlig som mulig i praksisperioden. Studenten skal etter at slik melding er gitt, ha spesiell oppfølging fra praksislærer og praksisoppfølgingslærer fra USN, og veiledningen skal spesielt rettes mot områder studenten må forbedre.

USN ønsker at det skal være lav terskel for å ta kontakt ved bekymringer knyttet til studenter i praksis. Årsaker til tvil om en student kan bestå praksis kan blant annet være begrunnet i manglende kunnskaper, ferdigheter og/eller generell kompetanse sett i lys av læringsutbyttebeskrivelsene i emneplanen for praksis. Det kan handle om manglende relasjonskompetanse, evne til å planlegge og gjennomføre undervisning, klasseledelse eller evne til å ta imot og nyttiggjøre seg veiledning. Manglende oppmøte i praksis uten gyldig fravær kan også være en årsak til at praksis ikke består.

Dersom det er tvil om en student kan bestå praksis **skal** skjemaet «*Varsel om mulig ikke bestått praksis*» **fylles ut så tidlig som mulig i praksisperioden**. Dette for at studentene skal ha mulighet for å gjøre endringer i sin praksis i henhold til punktene (læringsutbyttmålene) i varselet.

Varsel om mulig ikke bestått praksis vurderes i samarbeid med praksisansvarlig ved USN.

En student som får praksis vurdert til *ikke bestått* i en praksisperiode får ett nytt forsøk til å bestå praksisperioden. Studenten kan ikke gå videre til neste års praksis før den aktuelle perioden er bestått. Dersom studenten for andre gang ikke består samme praksisperiode, [mister studenten studieretten](#).

Ved andre forsøk i samme praksisemne skal studenten gjennomføre praksis ved en ny skole med ny praksislærer. Det presiseres at vurderingen fra tidligere ikke-bestått praksis ikke skal videreformidles til ny praksislærer, med mindre studenten selv samtykker til dette. Denne bestemmelsen er forankret i universitets- og høyskoleloven § 11-6 om eksamen og sensur, første ledd.

Melding om mulig ikke bestått praksis er hjemlet i [Forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Sørøst-Norge](#) (kap.5). For utfyllende bestemmelser: [Merknader til forskrift om studier og eksamen ved USN](#) (kap. 5).

Skikkethetsvurdering

Skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket. En skikkethetsvurdering skal være en veileder og støtte for studenten det angår og i første rekke en hjelp for å komme seg videre i studiet.

Skikkethet er forankret i Lovhjemmel: [Lov om universiteter og høyskoler § 12-3](#) og [Forskrift om universitets og høyskoleloven Kapittel 7](#)

To former for skikkethetsvurdering

1. Løpende skikkethetsvurdering
2. Særskilt skikkethetsvurdering

Løpende skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet, og inngår i en helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer.

Særskilt skikkethetsvurdering benyttes i spesielle tilfeller, og begynner med at skikkethetsansvarlig mottar begrunnet tvilsmelding.

Se nærmere informasjon på våre nettsider: [Skikkethet - Universitetet i Sørøst-Norge \(usn.no\)](https://usn.no)

Dersom du som praksislærer eller student er bekymret for at en student/medstudent ikke oppfyller kravene i skikkethetsforskriften, ber vi deg ta kontakt med studieprogramleder, praksisrådgiver eller praksisoppfølgingslærer ved USN.

ANDRE BESTEMMELSER

Politiattest

Alle studenter må levere politiattest ved studiestart. Politiattesten skal ikke være eldre enn 3 måneder og sendes på Digipost til USN. «Overflyttingsstudenter» fra andre høyskoler/universitet må levere ny politiattest. Politiattesten er gyldig så lenge studiet varer.

På våre nettsider finner du rutiner for å bestille og levere politiattesten:

<https://www.usn.no/studier/soknad-og-opptak/krav-om-politiattest/>

Tidsfrister

«Dersom et studium har klinisk undervisning eller praksis som er omfattet av [universitets- og høyskoleloven § 12-2](#), skal universitetet eller høyskolen kreve at studentene legger fram politiattest ved opptak til studiet. Studentene skal sende politiattesten senest tre uker etter at de aksepterte tilbudet om studieplass». Dette kommer frem av [§ 6-2.Tidsfrister for å legge fram politiattest](#).

Taushetsplikt

Ved studiestart og deretter ved hver semesterregistrering i StudentWeb må studentene krysse av for å ha lest og godtatt taushetserklæring som gjelder for all praksis. Taushetsløftet omfatter den gjeldende " [Lov om universitet og høyskoler](#)" (Jf. § 12-7 om studentenes taushetsplikt) til enhver tid bestemmer. Ledelsen ved praksisstedet er ansvarlig for å informere studenter om bestemmelser og rutiner omkring taushetsplikten ved sin skole, og for å vurdere om studenter bør undertegne taushetsløftet på nytt. Rapporter, observasjoner og notater er interne arbeidsdokumenter som skal behandles slik at uvedkommende ikke får adgang til dem. Det skal ikke brukes navn på elever i logger og annen skriftlig dokumentasjon.

Egenerklæring om tuberkulintest

Alle studenter i lærerutdanningene må signere egenerklæring som gjelder tuberkulose i StudentWeb i forbindelse med semesterregistrering.

Vikariat under praksisperioden

Studentene skal ikke vikariere på praksisskolen under praksisperiodene. All praksisopplæring skal være veiledet og vurdert. Dersom praksislærer blir syk, skal skoleledelsen fortrinnsvis sette inn andre lærere som kan vikariere for praksislærer. Studenter kan ved forespørsel og etter nærmere avtale med skoleleder, unntaksvis undervise alene eller sammen med studentgruppen. Det skal eventuelt skje med støtte fra rektor eller en annen praksislærer ved praksisskolen. Ved tvilstilfeller skal universitetets praksisrådgiver kontaktes.

Praksis på eget arbeidssted og/eller på skoler der man har nære relasjoner

Som en hovedregel skal ikke studenter gjennomføre praksis på samme skole som man er ansatt ved eller der man har nære relasjoner til ansatte og/eller elever. Praksisstudiet skal være veiledet og vurdert på en så objektiv måte som mulig. Det kan være vanskelig å skille mellom rollene som kollega og som student. Enkelte steder kan studenter, av praktiske hensyn, gis dispensasjon fra denne regelen. Studenten plikter å gi opplysninger om nære relasjoner og/eller tilsettingsforhold til praksisrådgiver på grunncampus og søke om ev. dispensasjon.

Arbeidserfaring som lærer kan ikke godkjennes som praksis.

Regler for fravær/permisjon i praksisperioden

- 1 All praksis og praksisforberedelse er obligatorisk, og all praksis må være bestått før studenten får vitnemål
- 2 Planlagt fravær (for eksempel ferieturer) i praksisperiodene godkjennes ikke
- 3 Praksisskolen kan gi permisjon for enkelttimer der det oppstår behov for legebesøk o.l. på kort varsel
- 4 Hele fraværsdager må tas igjen etter ordinær praksisperiode. Praksisskolen har ansvar for at studenten får gjennomført det antall praksisdager som ligger til gjeldende studieår
- 5 Studenten leverer egenmelding til praksisskolen ved fravær under 5 dager og sykemelding/bekreftelse fra lege dersom fraværet overstiger 5 dager.
- 6 Avtale om tidspunkt for gjennomføring av tilleggsdager gjøres mellom student og praksislærer/rektor

Praksislærer/rektor gir beskjed til praksisadministrasjonen om antall dager studenten står til «rest» med samt informasjon om når de resterende praksisdagene skal gjennomføres. Alt fravær tas igjen før studenten sluttvurderes.

Godkjent fravær

Godkjent fravær er fravær hvor studenten blir kalt inn til møter i regi av universitetet. Dette fraværet godskrives som praksis og må ikke tas igjen. Bekreftelse på godkjent fravær må gis av praksisadministrasjonen.

Eksempler på godkjent fravær:

- Møter i universitetsstyret
- Møter i Klagenemd
- Møter i Skikkethetsnemd
- Tillitsvalgtsmøter
- Meddommer
- Politiske møter som folkevalgt

Gyldig fravær

Gyldig fravær gir rett til å ta igjen praksis, og må tas igjen utenom de ordinære praksisperiodene, jfr. [Forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Sørøst-Norge](#) §5-4. For å få gyldig fravær må man søke om det. Det må fremvises legeattest i de fleste tilfeller for å få gyldig fravær. I enkelte tilfeller kan det utvises skjønn.

Eksempler på situasjoner som kan gi gyldig fravær:

- Egen sykdom eller barns sykdom
- Permisjon fra studiet
- Dødsfall i familien eller lignende personlige påkjenninger

Alt annet fravær medfører stryk i praksis jfr. [Forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Sørøst-Norge](#) §5-3. Praksisperioden kan også vurderes til «ikke bestått» ved manglende oppfylling av obligatoriske aktiviteter eller tilstedeværelse.

Retningslinjer dersom det skulle oppstå personskade i praksis

Studenter vil i sine praksisstudier være vernet av Arbeidsmiljølovens bestemmelser om fullt ut forsvarlig arbeidsmiljø. Arbeidstidsbestemmelser i loven skal følges.

Studenter skal som hovedregel regnes som en arbeidstaker på praksisstedet. Det vil si at studenten er underlagt arbeidsmiljølovens plikter og rettigheter (§5). I praksis skal avvik meldes etter praksisstedets rutiner, og det er praksisstedet (arbeidsgiver) som har plikt til å sende skademelding til NAV (NAV-skjema). Det er da praksisstedet som følger opp avviket og håndterer eventuelle skader studenten har pådratt seg. Avviket skal også meldes [USNs avvikssystem](#).

For studenter - Forsikring/skader i praksis

Du kan søke om å få dekket helseutgifter via Studentsamskipnaden.

Yrkesskadeforsikring og ansvarsforsikring av studenter i praksis bestemmes i [lov om yrkesskadeforsikring](#) og [lov om skadeserstatning](#). Når det gjelder hvem som er å regne som arbeidsgiver, så er dette i utgangspunktet virksomheten der studenten er i praksis.

ROLLER OG ANSVAR

Skoleledelsen ved lærerutdanningsskolen/praksisskolen skal:

- ha det overordnede ansvaret for praksisopplæring ved skolen og skal sørge for at det legges gode rammer for praksisopplæringen
- legge til rette for at studenten får egnet arbeidsplass og blir inkludert i det sosiale fellesskapet på skolen
- legge til rette for at studenter som har hatt gyldig fravær, gis mulighet til å ta igjen nødvendig antall dager i praksis
- sørge for at studenten får møte hele skolens virksomhet, blir inkludert i det sosiale fellesskapet på skolen og har hele skolen som læringsarena
- ha det overordnede ansvaret for skikkethetsvurderingen av praksisstudenten og kontakte universitetet der det oppstår tvil om en students skikkethet.

Praksislærer skal:

- kjenne til aktuell studieplan, emneplan for praksis, praksishåndbok og aktuelt regelverk for praksisstudiene
- forberede studentenes praksisstudium på lærerutdanningsskolen og delta på samarbeidsmøter med universitetet
- ivareta praksis for studentene, inkludert undervisningstimer, vurderingsarbeid og veiledning
- ivareta progresjon i praksisstudiet ved å lese tidligere vurdering(er)
- kontakte USN ved tvil om studenten vil bestå praksis
- vurdere studentenes praksisperiode til bestått/ikke bestått i samarbeid med skoleleder og universitetet
- vurdere studentenes skikkethet og, i samarbeid med skoleleder, ta kontakt med praksisrådgiver eller studieprogramleder dersom det er bekymring rundt skikkethet

Studenten skal:

- sette seg inn i retningslinjer for praksisopplæringen og emneplaner for praksis
- delta på praksisforberedelser og praksisoppsummeringer
- levere kopi av tidligere vurderingsskjema samt nytt forventningsnotat til praksislærer i forkant av praksis.
- ta ansvar for undervisning og oppgaver i praksis i samarbeid med praksislærer
- melde fra til praksisskolen ved ev. fravær
- levere egenvurdering skrevet i vurderingsskjemaet til praksislærer
- delta i midtveis- og sluttvurdering med praksislærer
- levere praksisvurderingen i WISEFLOW innen gitt dato etter at all praksis er gjennomført

Faglærere/praksisoppfølgingslærere ved USN skal:

- forberede studentene på praksisopplæringen
- delta på praksisforberedende møter med praksisfeltet
- gjennomføre praksisoppfølging og veiledning i tråd med retningslinjer for praksisoppfølging
- være faglig kontaktperson for studenter og praksislærere under praksisstudiet

Praksisrådgiver skal:

- ha det administrative ansvaret i forbindelse med planlegging, gjennomføring og etterarbeid knyttet til praksisperiodene
- ha hovedansvaret for informasjon og kommunikasjon med praksisfeltet
- sørge for opplæring og informasjon om praksisstudiet til nye faglærere, nye studenter og nye praksislærere
- være kontaktperson for studenter, faglærere/praksisoppfølgingslærere og praksisfelt
- bistå med veiledning og praksisoppfølging ved behov

Studieprogramleder skal:

- ha et faglig ansvar for integrering av praksisopplæringen
- ha ansvar for årlig informasjon til praksisfeltet om skikkethetsvurdering med tilhørende rutiner og arbeidsbeskrivelser
- ha overordnet ansvar for gjennomføring av praksis herunder praksisvurdering og praksisoppfølging

VEDLEGG 1: Emneplanene for praksisstudiet

Obligatoriske aktiviteter knyttet til praksisopplæringen.

Gjelder alle emneplanene for praksis

- All praksis og tilhørende møter og seminarer er obligatoriske. Gyldig fravær er sykdom, barns sykdom eller innvilget velferdspermisjon. Gyldig fravær gir rett til å ta igjen praksis. Fravær som ikke er gyldig, medfører at praksisperioden vurderes til ikke bestått.
- I forbindelse med praksis vil det være praksisrettet undervisning på universitetet. Denne undervisningen blir annonsert i starten av hvert semester og har obligatoriske oppmøter.

Faglig innhold i emnet førsteårspraksis

Hovedtema i praksisstudiet første studieår er lærerrollen og lærerarbeidet. Studenten skal arbeide spesielt med klasseledelse. Studenten skal starte arbeidet med å utvikle sin læreridentitet og sin relasjonskompetanse.

Studenten skal planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i samarbeid med praksislærer og eventuelt medstudenter. Videre skal studenten motta veiledning av både praksislærere og faglærere.

I praksisstudiet skal studenten få anledning til å undervise i sine studiefag, men kan også undervise i andre skolefag.

Læringsutbytte: Etter fullført førsteårspraksis har studenten oppnådd følgende læringsutbytter:

Kunnskap

Kandidaten har

- kunnskap om lærerens oppgaver og roller i skolen
- kunnskap om systematisk observasjon som metode og som verktøy
- kunnskap om lærerrollen, klasseledelse, kommunikasjon og relasjonsarbeid
- kunnskap om læreprosesser, tilrettelegging av undervisning, arbeidsmåter og vurderingsformer som fremmer gode, inkluderende klasse- og læringsmiljø

Ferdigheter

Kandidaten kan

- i samarbeid med praksislærer og eventuelt andre studenter planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning med utgangspunkt i nasjonale og lokale planer
- i samarbeid med praksislærer og eventuelt andre studenter lede læringsprosesser med utgangspunkt i ulike arbeidsmåter og mål for undervisningen
- samhandle med elever og kolleger, samt reflektere profesjonsfaglig
- bruke digitale verktøy i undervisningen i samarbeid med praksislærer og eventuelt medstudenter

Kompetanse

Kandidaten

- viser grunnleggende kommunikasjons- og relasjonskompetanse i møte med barn og voksne i skolen
- kan reflektere over og vise en utforskende tilnærming til egen praksis

Læringsaktiviteter

- Observasjon av praksislærers planlegging og gjennomføring av undervisning med påfølgende refleksjon og veiledning.
- Forberede og gjennomføre systematisk observasjon i praksisfeltet.
- Forberede og gjennomføre undervisningsøkter, i grupper og/eller klasser, med bruk av planleggingsverktøy i samarbeid med praksislærer og eventuelt medstudenter.
- Delta i før- og etterveiledning med refleksjonssamtale.

Faglig innhold i emnet andreårspraksis

Hovedtema i praksisstudiet andre studieår er lærer og elevrollen. Studenten skal arbeide spesielt med tilpasset opplæring, læreprosesser, vurderingsformer og lærerarbeidet i møte med mangfoldet i klasserommet.

Studenten skal arbeide med kontaktlærerrollen og ta mer selvstendig ansvar for planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning med bruk av planleggingsverktøy basert på didaktisk relasjonstenkning.

For å utnytte praksisfeltet kan studenten, foruten egne studiefag, også delta i andre skolefag og aktiviteter.

Særskilt for GLU 1-7: Praksisperioden har fokus på begynneropplæring og overgang mellom barnehage og skole.

Særskilt for GLU 5-10: Praksisperioden har særskilt fokus på overgang mellom trinnene og videregående skole.

Forkunnskapskrav

Bestått førsteårspraksis

Læringsutbytte: Etter fullført andreårspraksis har studenten oppnådd følgende læringsutbytter:

Kunnskap

Kandidaten har

- kunnskap om kontaktlærerrollen, klasseledelse, kommunikasjon og relasjonsarbeid
- kunnskap om læreprosesser, tilrettelegging av undervisning og tilpasset opplæring med vekt på begynneropplæring
- kunnskap om kulturelt, språklig, religiøst og sosialt mangfold
- kunnskap om gjeldende lov- og planverk om det helhetlige opplæringsløpet med vekt på overgang mellom barnehage og skole

Ferdigheter

Kandidaten kan

- planlegge, lede og vurdere undervisning med utgangspunkt i elevmangfoldet
- legge til rette for tilpasset opplæring
- reflektere over og vurdere læringsprosesser begynneropplæringen
- gi tilbakemelding og vurdering som fremmer den enkelte elevs læring
- vurdere og reflektere over egen undervisning med forankring i gjeldende lov- og planverk
- alene og sammen med andre vurdere, velge og bruke aktuelle kartleggingsverktøy tilpasset den enkelte elev
- gjennomføre opplæring som fremmer elevenes digitale kompetanse

Kompetanse

Kandidaten

- er i ferd med å utvikle egen læreridentitet og profesjonsspråk

- kan anvende kunnskap om elevenes utvikling av grunnleggende ferdigheter og begynneropplæring
- for å kunne differensiere undervisningen

Læringsaktiviteter

- Delta i en utviklingssamtale med elev og foresatte, og foreldremøte dersom mulig.
- Få kjennskap til de praktisk estetiske fagene og kunst og kulturens plass i skolehverdagen.
- Få kjennskap til utforming og innhold av en individuell opplæringsplan IOP.
- Samle inn eksempler på *profesjonstekster i løpet av praksisperioden i høstsemesteret.

***Profesjonstekster**

Med profesjonstekster menes her skriftlig kommunikasjon som lærer har med foresatte.

- Som forberedelse til praksisperioden i høstsemesteret skal studenten gjennomføre læringsløp i canvas som dreier seg om lærerens profesjonsspråk på begge målformer.
- Etter praksisperioden i høstsemesteret gjennomføres det fysisk/digitalt dagsseminar hvor det jobbes videre med aktuelle profesjonstekster både på bokmål og nynorsk.

Faglig innhold i emnet tredjeårspraksis

Studenten skal videreutvikle samarbeidskompetanse i arbeidet med foresatte og andre eksterne aktører. For å utnytte praksisfeltet kan studenten, foruten egne studiefag, også delta i andre skolefag og aktiviteter. Så langt det lar seg gjøre skal studenten gjennomføre et profesjonsrettet, praksisrelevant og avgrenset forskningsprosjekt knytta til FOU oppgaven.

Forkunnskapskrav

Bestått andreårspraksis

Læringsutbytte: Etter fullført tredjeårspraksis har studenten oppnådd følgende læringsutbytter

Kunnskap

Kandidaten har

- kjennskap til praksisskolens forsknings- og utviklingsarbeid og hvilket grunnlag disse bygger på
- har kunnskap om metoder knyttet til forsknings og utviklingsarbeid i skolen.

Ferdigheter

Kandidaten kan

- drøfte undervisning og læring på bakgrunn av profesjonsetiske perspektiv
- samhandle med elever, foresatte, kolleger og andre interne og eksterne aktører
- jobbe med samhandling, kritisk og konstruktiv delingskultur på digitale arenaer
- planlegge og gjennomføre praksisrelevant forsknings og utviklingsarbeid

Kompetanse

Kandidaten

- har endrings- og utviklingskompetanse som bidrar til samarbeid om faglig og pedagogisk arbeid og nytenkning i skolen
- er i ferd med å utvikle egen læreridentitet, kommunikasjons- og relasjonskompetanse

Læringsaktiviteter

- I samtale med skoleledelse utforske og reflektere over skolens virksomhet med fokus på forsknings- og utviklingsarbeid.
- Fagfornyelsen, tema i veiledningsøkt med praksislærer og eventuelt medstudenter.
- Delta i møter med foresatte og skolens eksterne samarbeidspartnere dersom mulig.

Faglig innhold i emnet fjerdeårspraksis

I fjerde år av praksisstudiet skal studenten tilegne seg kunnskap om skolen som organisasjon. Studenten skal tilegne seg inngående kunnskap om elevers utvikling, læreprosesser, arbeidsmåter og vurderingsformer som fremmer inkluderende klasse- og læringsmiljø. Videre skal studenten være bevisst på hvordan et godt psykososialt skolemiljø kan fremme læring og utvikling. Studenten skal kritisk reflektere over egen og andres praksis med referanse til teori og forskning, og gjennom dette videreutvikle egen profesjonalitet. For å utnytte praksisfeltet kan studenten, foruten egne studiefag, også delta i andre skolefag og aktiviteter.

Forkunnskapskrav

Bestått praksis syklus I.

Læringsutbytte: Etter fjerdeårspraksis har studenten fullført grunnskolelærerutdanningens praksisstudium og har oppnådd følgende læringsutbytter:

Kunnskap

Kandidaten har

- kunnskap om skolen som organisasjon og dens mandat, verdigrunnlag og plass i samfunnet
- inngående kunnskap om læreprosesser, tilrettelegging av undervisning, arbeidsmåter og vurderingsformer som fremmer inkluderende klasse- og læringsmiljø
- inngående kunnskap om barn og unges utvikling, læring og danning i ulike sosiale, kulturelle og digitale kontekster
- kunnskap om praksisskolens arbeid for et godt psykososialt miljø i tråd med opplæringsloven

Ferdigheter

Kandidaten kan

- ta ansvar for å utvikle og lede inkluderende, kreative, trygge og helsefremmende læringsmiljøer, der opplæringen tilpasses elevenes behov
- identifisere psykososiale utfordringer og drøfte tiltak for å håndtere disse i henhold til gjeldende paragrafer i opplæringsloven

Kompetanse

Kandidaten kan

- anvende sin kunnskap og sine ferdigheter til å involvere og bygge relasjoner til elever og foresatte
- bidra aktivt til endringsprosesser og ta ansvar for samarbeid om faglig og pedagogisk nytenkning i skolen, i tråd med gjeldende læreplan og forskning
- kritisk vurdere egen og andres praksis med referanse til teori og forskning og gjennom dette videreutvikle egen praksis og profesjonalitet
- styrke elevers medvirkning til demokratisk deltagelse og samfunnsansvar

Læringsaktiviteter

- Prøve ut ulike arbeidsmåter, læremidler og vurderingsmåter som fremmer inkluderende klasse- og læringsmiljø.
- Få kjennskap til skolens praktiske arbeid med psykososialt skolemiljø.
- Sammen med praksislærer eller medstudenter skal studenten reflektere over og videreutvikle sin lærerrolle i lys av teori, forskning, profesjonsetikk og gjeldende lærerplaner.

VEDLEGG 2. Forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN) -

Kapittel 5. Praksis

§ 5-1. *Vilkår for å gå ut i praksis*

Det skal fremgå av studie- og emneplanen hvilke emner, eksamener og obligatoriske krav og aktiviteter som skal være fullført før studenten kan starte i praksis.

§ 5-2. *Praksis i rammeplanstyrte utdanninger*

1. For rammeplanstyrte utdanninger hvor praksis er integrert, veiledet og vurdert, foretas det en faglig vurdering av praksis. Studenten skal ha jevnlig veiledning og tilbakemelding om hvordan studenten oppfyller kravene for å bestå praksis.
2. For hver praksisperiode skal det gis tilbakemelding midtveis og en avsluttende skriftlig vurdering hvor studentens prestasjoner vurderes med hensyn til målene for praksisperioden. Studenten skal ha kopi av vurderingene.
3. Krav om tilstedeværelse skal fremgå av studie- og emneplanen, og kan som hovedregel ikke fravikes på grunn av gyldig fravær.

§ 5-3. *Ikke bestått praksis*

1. Dersom det er tvil om studenten vil oppnå læringsutbyttet og bestå praksisperioden, skal studenten varsles med en skriftlig begrunnelse så tidlig som mulig i praksisperioden. Nærmere frister for slikt varsel kan være gitt i nasjonal rammeplan for den enkelte utdanning.
2. Praksisperioden kan også vurderes til «ikke bestått» ved manglende oppfylling av obligatoriske aktiviteter eller tilstedeværelse.
3. Studenten kan uten forutgående varsel få praksis vurdert til «ikke bestått» dersom studenten utvilsomt ikke presterer og oppnår læringsutbyttene i emnet, og den manglende prestasjonen blir tydelig etter at halve praksisperioden er gjennomført eller etter tidspunktet for når varsel normalt blir gitt, jf. første ledd.
4. Dersom studenten i praksisperioden har vist handlinger eller adferd som utgjør en mulig fare for liv, fysisk eller psykisk helse for de som studenten er i kontakt med, eller andre klanderverdige forhold som skyldes studenten, kan praksisperioden avbrytes uten forutgående varsel. Praksisperioden kan i disse tilfellene bli vurdert til «ikke bestått» og telle som ett forsøk.
5. Ved avbrutt praksis skal universitetet så raskt som mulig gjennomføre samtale med studenten, der det blir informert om grunnlaget for at praksis er avbrutt og konsekvensene dette har for studenten.

§ 5-4. *Utsatt praksis*

1. For studenter som har gyldig fravær fra praksis kan fakultetet etter søknad innvilge utsatt praksis. Dokumentasjon for gyldig fravær må leveres senest en uke etter første fraværsdag.
2. Utsatt praksis kan innvilges når det er praktisk gjennomførbart med hensyn til tildeling av praksisplass innenfor de fastsatte praksisperiodene for studiet, og ikke medfører endring i øvrige studenters studieprogresjon.
3. Fakultetet avgjør om studenter med gyldig fravær fra praksis må ta hele praksisperioden om igjen, og når utsatt praksis kan gjennomføres.

§ 5-5. Antall praksisforsøk

1. Studenten har adgang til ny praksisperiode én gang dersom første forsøk ble vurdert til «ikke bestått».
2. En student som får vurdert samme praksisperiode til «ikke bestått» to ganger vil miste studieretten, jf. [§ 4-5](#). Antall brukte forsøk i et emne videreføres ved nytt opptak.

Informasjon om praksis ved Grunnskolelærerutdanningene

www.usn.no/praksisglu

